



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce **T. M.**, zast. JUDr. Vladimírem Henclem, advokátem se sídlem v Náchodě, Masarykovo náměstí 1294, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí se sídlem v Praze 2**, Na Poříčním právu 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/129815-918, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/129815-918, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 4.762,-Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Vladimíra Hencle do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

I. **Předmět řízení**

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 6. 2016 (dále také jen „napadené rozhodnutí“) bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 7. 10. 2015, č. j. 44279/2015/NAC (dále také jen „prvoinstanční rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí návrhu žalobce na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že žalobci bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 800,- Kč měsíčně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazem na popsany zdravotní stav žalobce, závěry posudkové komise MPSV s pracovištěm v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV“ nebo „PK“) a s přihlédnutím k sociálnímu šetření provedenému odvolacím

orgánem, dospěl k závěru, že žalobce nebyl schopen zvládat 3 základní životní potřeby, a to: h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS, což odpovídá stupni závislosti I (lehká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“).

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný dále zrekapituloval předchozí správní řízení a posouzení stupně závislosti u žalobce dle rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2014 a prvoinstančního rozhodnutí ze dne 7. 4. 2014, kterým byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že příspěvek bude nadále poskytován v původní výši 800,-Kč měsíčně. Obě tato rozhodnutí byla zrušena rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 29 Ad 12/2014-60.

II. Obsah žaloby

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce prostřednictvím svého právního zástupce včas podanou žalobou. Uvedl, že napadené rozhodnutí přináší zčásti nový a překvapivý závěr ve vztahu k výkonu základních životních potřeb na straně žalobce. Poukázal na závěry v odvolacím řízení přezkoumávaného prvoinstančního rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2015, podle kterého žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyl schopen zvládat 3 základní životní potřeby: a) mobilitu, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost.

Rozdílné skutkové závěry orgánů prvního a druhého stupně vedly v podstatě ke stejnému právnímu závěru v tom smyslu, že z důvodu neschopnosti žalobce zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).

Žalobce namítá, že text odůvodnění napadeného rozhodnutí byť velmi obsáhlý, je obtížně přezkoumatelný, neboť se v něm opakují řady pasáží v popisu skutkových zjištění či z obsahu správních spisů, které mnohdy nedávají časovou posloupnost, pasáže se shrnutím nových skutkových závěrů předcházejí těm původním, časově starším apod. Z právních závěrů jednoznačně nevyplývá, kdy, resp. zda správní orgán přezkoumává stav žalobce ke dni podání žádosti (20. 1. 2014) nebo se týkají období průběhu řízení samotného.

Žalobce upozornil, že na straně 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvádí, že PK MPSV provedla v rozsahu potřebném pro účely odvolacího řízení nové posouzení k datu svého jednání, protože zjistila významnou změnu zdravotního stavu žalobce, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce však postrádá detailní a přesvědčivé odůvodnění, kdy a jaká změna jeho zdravotního stavu nastala.

Žalobce nesouhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že zjištěná závislost na pomoci jiné fyzické osoby odpovídá pouze I. stupni závislosti. Žalovaný přehlíží předložený obsáhlý písemný materiál žalobce, dokládající jeho zdravotní stav za posledních 11 let a jeho omezení v běžném životě, která dokládal písemnými prohlášeními blízkých osob, které mu s péčí o jeho osobu pomáhají. Z nich vyplývá,

že jeho zdravotní postižení mu znemožňuje zvládat více základních životních potřeb, než je dovozováno. Jeho úraz se projevuje jeho opakovanou nepřiléhavou prezentací ve vztahu k okolí, pravidelnými výpadky vědomí, paměti, ztrátou myšlenky, pojmu o čase, popř. místní orientace až po dezorientaci, což potvrzují jednotlivá prohlášení blízkých osob doložená v průběhu správního řízení a prokázaná v průběhu původního přezkumného řízení před soudem. Z napadeného rozhodnutí přitom nevyplyvá, že by se žalovaný i v rámci doplněného sociálního šetření či odborného posouzení s prohlášeními v tomto smyslu vypořádal, krom jediného závěru, že některé informace uvedené v sociálním šetření, jež byly zjištěny především z rozhovoru se žalobcem, považuje žalovaný za nadhodnocené.

Dále namítá, že se žalovaný nijak nevypořádal ani se znaleckým posudkem ze dne 19. 5. 2015, který žalobce správnímu orgánu předložil. V citovaném posudku je uvedeno, že prognosticky je zdravotní stav žalobce nepříznivý, lze očekávat další progresi artrotického postižení kloubů a nikoli změny k lepšímu. Poukázal na zákonnou úpravu, podle které u vymezení jednotlivých základních životních potřeb postačí, aby z jejich definice v právním předpisu nebyla zvládnuta alespoň jedna z popsaných aktivit, a potřeba je hodnocena jako nezvládnutá. V průběhu správního řízení předložená prohlášení osob a výsledky svědků v řízení před soudem pak dokládají, že žalobce potřebuje neustálý dohled a pomoc při řešení většího rozsahu základních životních potřeb. Z povahy věci a vzhledem k dlouhodobosti léčení je evidentní, že zachování funkční schopnosti v přijatelném standardu nelze kompenzovat léčebnými metodami či jinými, technickými prostředky. Žalobce tedy namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil stav věci a přistoupil k nesprávnému hodnocení provedených důkazů a z tohoto důvodu považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

K důkazu žalobce navrhl výpověď 4 svědků (stejných, kteří byli jako svědci slyšeni v řízení před soudem pod sp. zn. 29Ad 12/2014) a předložil znalecký posudek ze dne 19. 5. 2015 M. K., znalce v oboru zdravotnictví, odvětví ortopedie, zvl. specializace traumatologie (dále jen „znalecký posudek“).

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení, ocitoval učiněné závěry posudků PK MPSV (viz níže), s tím, že vzhledem k závěrům krajského soudu v předchozím řízení byla vyžádána konzultace zdravotního stavu žalobce s odborným lékařem z oboru psychiatrie a neurologie, byly předloženy nové zdravotní nálezy z neurologického, psychiatrického a psychologického vyšetření. PK jednala v nepřítomnosti žalobce, který ač byl k jednání opakovaně zván, se omluvil. Dle žalovaného se PK vyjádřila ke všem namítaným potřebám v intencích pokynu krajského soudu. Žalovaný citoval ustanovení § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“) včetně výkladu pojmu provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

K žalobním námitce, že v rozhodování správních orgánů nebyly zohledněny výpovědi svědků provedené v řízení před soudem, odkázal na postup posudkového

lékaře dle § 25 odst. 3 ZSS („*Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře*“). Uvedl, že se řídil právním názorem krajského soudu, detailně se zabýval spornými potřebami, vyžádal konzultaci odborného lékaře z oboru psychiatrie a neurologie, zohlednil nové neurologické a psychiatrické vyšetření žalobce a odůvodnil, proč tyto potřeby nepovažuje za zvládnuté. Připomněl, že soud může učinit závěr o nedostatečném hodnocení té které základní životní potřeby, nemůže ale vyslovit závazný názor v tom smyslu, že žalobce potřebu zvládá či ne. Takové posouzení náleží výhradně posudkovým orgánům. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Skutková zjištění a posouzení věci krajským soudem

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu a ověřil z nich následující rozhodné skutečnosti:

1) Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 4. 2. 2013 byl žalobci přiznán od července 2012 příspěvek na péči ve výši 800,- Kč pro I. stupeň závislosti (lehká závislost) s odůvodněním, že podle posudku LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou ze dne 11. 1. 2013 není schopen zvládat 3 základní životní potřeby h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 5. 2013 bylo k odvolání žalobce uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno v celém rozsahu.

2) Dne 20. 1. 2014 podal žalobce návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči, dne 30. 1. 2014 proběhlo sociální šetření. Prvoinstančním rozhodnutím ze dne 7. 4. 2014 byl návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči zamítnut s tím, že příspěvek bude nadále poskytován v původní výši 800,-Kč měsíčně, neboť dle posudku LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou ze dne 7. 3. 2014 žalobce nebyl schopen zvládat 4 základní životní potřeby, a to: f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS, což odpovídá stupni závislosti I (lehká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. a) ZSS.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2014 bylo uvedené rozhodnutí potvrzeno s odkazem na v rámci odvolacího řízení vyhotovený posudek PK MPSV ze dne 30. 5. 2014, podle kterého žalobce nebyl schopen zvládat 4 základní životní potřeby: f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost. Jak bylo výše uvedeno, obě citovaná rozhodnutí byla zrušena rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 29 Ad 12/2014-60 a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

3) V dalším řízení byl zdravotní stav žalobce posouzen dne 11. 9. 2015 LPS OSSZ Rychnov nad Kněžnou. Z posudku plyne, že u žalobce se jedná o stav po těžkém kraniocerebrálním poranění s dlouhodobým bezvědomím v 8/2002, reziduální organický psychosyndrom s kognitivním deficitem a mnestickými poruchami, organickou poruchu osobnosti, organickou dissociativní poruchu, depresivní syndrom. Dále se jedná o sekundární posttraumatickou a fokální epilepsii se záchvaty s GTCS se sporadickým výskytem (v etiologii nelze vyloučit ani podíl purulentní meningitidy jako komplikace KC traumatu), hypoperfuzi frontotemporální vlevo těsně nad bazí, těžkou hypoperfuzi temporálního laloku vlevo, poruchu perfuze mozkové kůry, mírnou difúzní atrofii mozku dle CT. Dále žalobce trpí posttraumatickou gonartrozou bilat., s projevy anteromediální instability kolen. kloubů. V dalším se jedná o stav po 2 x ASK levého kolenního kloubu, med. menisektomii, trimal. zlomenině vpravo v r. 1999, stav po traumatické lézi plexus brachialis vlevo s reinervací m. deltoideus i m. biceps brachii dle EMG, rigiditu omi l. dx., stav po lézi tend. ext. pollicis longus l. dx., rigiditu carpi bilat. posttraumatickou, chronický vertebrogenní algický syndrom polytopní, pollinosis, polyvalentní alergie. Lékařka OSSZ uvedla, že ke dni posouzení byly doloženy nové zprávy – neurologické ze dne 25. 9. 2014 a ze dne 10. 10. 2014, dále byl doložen znalecký posudek v oboru ortopedie, ze dne 19. 5. 2015, z něhož lékařka OSSZ citovala a s některými závěry znalce polemizovala. Uvedla, že znalec uvádí značně nejistou chůzi o široké bazi s oporou jedné francouzské hole, stoj bez opěrné pomůcky nejistý, což je v rozporu se zprávou praktického lékaře a neurologa, dle nichž je chůze normální bez opěrných pomůcek. Znalecký posudek postižení pohybového aparátu hodnotí jako částečnou obrnu levé horní končetiny, což odporuje dřívějším neurologickým nálezům a neurologickému znaleckému posudku z roku 2009, kde je popisována porucha hybnosti LHK s kořenovým maximem v oblasti ramene a s poruchami citlivosti lehčího rázu bez známek paresy, nejde o úplné ztuhnutí ramene. Dále uvedla, že úchop pravé ruky je limitován poraněním palce, ale nejedná se o úplnou ztrátu úchopové schopnosti ruky. Dle OSSZ pohybové postižení může žalobci komplikovat běžné činnosti, ale nevede k úplné neschopnosti nezvládání úkonů základní sebepečce (oblékání, stravování, WC). Samostatně žalobce nezvládne péči o domácnost, nutný je dohled při koupání a dodržování režimových opatření, osobní aktivity jsou omezené. Lékařka OSSZ uvedla, že žalobce je zcela jistě pro svůj pohybový deficit významně omezen v pracovních a společenských aktivitách, přičemž k úplnému validnímu zhodnocení dopadu pohybového postižení na úkony soběstačnosti a péče o vlastní osobu by bylo vhodné provedení Bartelova testu základních všedních činností ADL, který slouží ke zhodnocení stupně závislosti v základních denních činnostech. Dle učiněného závěru OSSZ žalobce není schopen zvládat 3 základní životní potřeby: a) mobilitu, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost. Uvedené závěry byly promítnuty do prvoinstančního rozhodnutí ze dne 7. 10. 2015, které žalobce napadl odvoláním, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno.

V rámci odvolacího řízení žalovaný k žádosti PK MPSV provedl dne 29. 1. 2016 nové sociální šetření. Podle písemného záznamu o tomto sociálním šetření, které bylo provedeno v bytě žalobce za účasti jeho kamaráda (a ředitele jeho firmy), péči o žalobce zajišťuje 6-7 lidí. Ráno ho budí otec, pomáhá mu z postele. K zavolání pomoci má žalobce na telefonu předvolbu, celé číslo by z důvodu zhoršené motoriky prstů nevytiskl. Jídlo, které mu nachystají, sní sám. Nic nenakrájí, jídlo si sám neohřeje ani nepřenes, vypadávají mu věci z rukou. Napije se sám, pití musí mít

nachystané. Má automat na kávu, šálek z něho přesune a vypije. V koupelně má sprchový kout, který nepoužívá (neumyje se tam vsedě ani ve stoje). Má rohovou hydromasážní vanu, která má 2 sprchy v držáku – na hlavu a na pas. Pomáhají mu do vany a z vany, ve které se vsedě sám umyje. Zába si myje kartáčem. Zuby si čistí el. kartáčkem levou rukou. WC používá s pomocí, má bidet. Potřebuje pomoc s očištvou, v noci má bažanta, vynáší ho otec. Potřebuje pomoc při oblékání, nenatáhne si nohavice ani rukávy, nezapne si kalhoty. Má problémy s rozeznáním rubu a lícu oblečení, večer ho musí někdo svléknout, doma chodí v ponožkách, sám si nenavlékne pantofle. Náklady musí dělat s doprovodem.

Dle následného posudku PK MPSV ze dne 22. 3. 2016 žalobce nebyl schopen zvládat 4 základní životní potřeby: f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost. PK v posudkovém hodnocení uvedla, že provedla v rozsahu potřebném pro účely odvolacího řízení nové posouzení k datu svého jednání, protože zjistila významnou změnu zdravotního stavu žalobce, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí. Po uvedení diagnostického souhrnu (obdobně jako výše) PK citovala odborné lékařské nálezy (neurologické, ortopedické) a jejich závěry, údaje ze znaleckého posudku ze dne 19. 5. 2015, nový nález z psychologického vyšetření ze dne 21. 1. 2016 a psychiatrického vyšetření ze dne 16. 7. 2015 a jejich závěry. V posudkovém zhodnocení a závěru PK uvedla, že žalobce je schopen zvládnout základní životní potřebu b) orientaci a c) komunikaci. PK na rozdíl od lékařky OSSZ uvedla, že u žalobce nebylo zjištěno těžké omezení nosných kloubů a není důvod, proč by v pomalém tempu nezvládnul chůzi po schodech nahoru a dolů, může použít i různé druhy facilitátorů a dle jejího názoru je předpoklad, že je schopen zvládnout základní životní potřebu a) mobilitu. Dále uvedla, že v případě žalobce se nejedná o úplnou ztrátu úchopové schopnosti rukou či těžké omezení na palci pravé ruky, kde je úchopová schopnost omezena částečně, hybnost ostatních prstů na pravé ruce je v normě, stejně jako hybnost na levé ruce. Dle PK je pravděpodobné, že žalobce je schopen zvládnout základní životní potřeby: d) stravování a e) oblékání a obouvání.

Žalovaný následně s ohledem na závěry rozsudku krajského soudu č.j. 29Ad 12/2014, podle kterého bylo (s ohledem na výpovědi svědků) patrné, že žalobce nezvládá základní životní potřeby: b) orientaci, e) oblékání a obouvání a za sporné považoval zvládání základní životní potřeby: c) komunikace, d) stravování, požádal PK MPSV o doplňující posudek. Ten byl vyhotoven dne 3. 6. 2016 se závěrem, že žalobce nebyl schopen zvládat základní životní potřeby: h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost. PK na straně 3 a 4 tohoto posudku zopakovala skutečnosti uvedené ve svém prvoposudku ze dne 22. 3. 2016 ohledně základních životních potřeb: b) orientace, c) komunikace, a) mobility, d) stravování, e) oblékání a obouvání. Konstatovala, že se zabývala uplatněnými námitkami, prostudovala veškeré lékařské nálezy včetně znaleckého posudku ze dne 19. 5. 2015 a rovněž se zabývala závěry krajského soudu. PK nevysvětlila, proč na rozdíl od svého prvoposudku ze dne 22. 3. 2016 považuje za zvládnutou základní životní potřebu f) tělesnou hygienu, uvedené toliko konstatovala. Závěry doplňujícího posudku PK, tedy, že žalobce nezvládá 3 základní životní potřeby: h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost, se promítly do žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 15. 6. 2016.

Při jednání soudu zástupci účastníků setrvali na svých návrzích, které

v souladu se svými písemnými podáními přednesli.

Soud k důkazu konstatoval žalobcem předložený znalecký posudek MUDr. M. K. ze dne 19. 5. 2015 a podstatný obsah spisu zdejšího soudu sp. zn. 29Ad 12/2014.

Soud s odkazem na ust. § 52 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že navržené důkazy výsledkem 4 označených svědků nebudou provedeny. Svůj postup zdůvodnil zásadou ekonomiky řízení a nadbytečností, neboť uvedení svědci byli v řízení před soudem slyšeni v předchozím řízení sp. zn. 29Ad 12/2014, spis soud konstatoval k důkazu.

Zástupce žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobci náklady řízení v celkové výši 4.762,-Kč dle doložené specifikace. Žalovaný setrval na zamítnutí žaloby v celém rozsahu, náklady řízení nežádal.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je d ů v o d n á**.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:

Podle § 7 odst. 1 a 2 ZSS se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby stanoví příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb.

Podle § 1 odst. 4 cit. vyhlášky se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.

Podle ustanovení § 2a cit. vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

V projednávaném případě učinil žalovaný závěr, že posudek PK MPSV ve znění jeho doplnění splňoval požadavky úplnosti, přesvědčivosti a podmínky ustanovení § 25 odst. 3 ZSS. Krajský soud však uvedený názor nesdílí, naopak má za to, že posudek PK MPSV se dostatečně a přesvědčivě nevypořádal se všemi uvedenými skutečnostmi, především pak s těmi, které namítal žalobce (k uvedenému srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č.j. 3 Ads 262/2015-34, dostupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud ve světle uplatněných žalobních námitek tak dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí není v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy že nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Napadené rozhodnutí je na samé hranici přezkoumatelnosti. Žalovaný zcela převzal podstatné části obsahu obou posudků PK MPSV do textu rozhodnutí, nedoplnil je vlastní úvahou či hodnocením ve vztahu k žalobcem uplatněným odvolacím námitkám. Soud dává žalobci za pravdu v tom, že napadené rozhodnutí, ač obsáhlé (9 stran) je nepřehledné, některé pasáže se opakují, časová posloupnost je chaotická, do popisu předchozího správního řízení a přezkumného soudního řízení ohledně posuzování zdravotního stavu žalobce vstupují údaje z aktuálního posuzování a zase pokračují údaje časově předcházející. Některé údaje absentují: skutečnosti zjištěné ze sociálního šetření dne 29. 1. 2016 nejsou popsány ani v napadeném rozhodnutí ani v posudcích PK; stejně tak výstupy z odborných konzultací; chybí přesvědčivé odůvodnění ohledně neuznání potřeb, které byly uznány buď lékařem LPS OSSZ nebo PK v jiném složení. Žalobci lze přisvědčit i v tom, že informace uvedená na straně 4 napadeného rozhodnutí („*PK MPSV provedla v rozsahu potřebném pro účely odvolacího řízení nové posouzení k datu svého jednání, protože zjistila významnou změnu zdravotního stavu žalobce, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí*“) zůstala zcela bez vysvětlení, nemá oporu nikde v rozhodnutí, ani v dotčeném posudku PK MPSV ze dne 22. 3. 2016, ani ve správním spisu. PK ve svém obsáhlém posudku nikde neodůvodnila, kdy a jaká změna zdravotního stavu žalobce nastala, zda se jedná o změnu ve smyslu zhoršení či zlepšení zdravotního stavu a jaký vliv měla tato „změna“ na hodnocení zvládání základních životních potřeb žalobcem. V této části se posudek PK jeví nesrozumitelný a nepřezkoumatelný. Žalovaný na uvedenou žalobní námitku ve svém vyjádření nijak

nereagoval ani ji jinak nevysvětlil.

PK spolehlivě nevysvětlila zvládání či nezvládání sporných základních životních potřeb, které byly vytknuty krajským soudem v předchozím řízení. Zvolená formulace „*je předpoklad, že je schopen zvládnout..., či „je pravděpodobné, že je schopen zvládnout...”*“ dle názoru soudu nesplňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Některé závěry PK jsou pak v rozporu s tím, co uvedli svědci v předchozím řízení před soudem a co vyplynulo z nového sociálního šetření (29. 1. 2016), minimálně ohledně potřeb: f) tělesná hygiena, d) stravování a e) oblékání a obouvání.

Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. u životní potřeby **f) tělesná hygiena** (za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se); **d) stravování** (za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim); **e) oblékání a obouvání** (za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem).

Životní potřeba f) tělesná hygiena byla v předchozím správním řízení (v roce 2014) posudkovými orgány prvního i druhého stupně hodnocena jako nezvládnutá. Nyní byla posudkem LPS OSSZ ze dne 11. 9. 2015 uznána jako zvládnutá, posudkem PK ze dne 22. 3. 2016 jako nezvládnutá a doplňujícím posudkem PK ze dne 3. 6. 2016 jako zvládnutá. Uvedené rozdílné závěry, vzbuzují minimálně pochybnosti, které nebyly odstraněny. Ze sociálního šetření ze dne 29. 1. 2016 vyplynulo, že žalobce potřebuje pomoc při vstupu do/z vany, s očištěním. Uvedenou pomoc potvrdili i svědci vyslechnutí v předchozím řízení před soudem. Je tedy zřejmé, že se jedná o dílčí aktivity vymezené potřeby, kterou žalobce bez pomoci nezvládne. Uvedené platí i pro potřeby d) stravování (žalobce si stravu sám naporcuje, nenaservíruje) a e) oblékání a obouvání (bez pomoci se žalobce sám neoblékne, neobuje). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32 (dostupný na www.nssoud.cz) k ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. uvedl, že *„Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb. rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.“*

PK uvedla, že informace uvedené v sociálním šetření úřadu práce i odvolacího orgánu (žalovaného) byly zjištěny především z rozhovoru se žalobcem, proto je považuje za nadhodnocené. V posudku PK, ale ani v napadeném rozhodnutí, není

nikde uvedeno, co správní orgán zjistil z nového sociálního šetření provedeného dne 29. 1. 2016. Konstatování PK o „nadhodnocení“ pak není s čím porovnat, nelze ho vyvrátit ani potvrdit. Některé údaje ze sociálního šetření (původního ze dne 30. 1. 2014, ale i z nového ze dne 29. 1. 2016) v mnohém dokládají to, co uvedli svědci slyšení v řízení před soudem v předchozím řízení. Soud si je vědom toho, že svědecké výpovědi nemohou nahradit objektivní nálezy, ale mohou být určitým vodítkem pro potvrzení či vyloučení danou potřebu zvládnout. Bylo pak na PK, aby své závěry přesvědčivě odůvodnila, což se dle názoru soudu nestalo.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, ještě vyžaduje doplnění a odstranění pochybností, které zakládá nedostatečné posudkové hodnocení PK MPSV ve vztahu k těm základním životním potřebám, které byly posudkovými orgány v této věci posuzovány rozdílně a k těm životním potřebám, které byly označeny za zvládané, ale nebyly přesvědčivě odůvodněny nebo jsou v rozporu s výpověďmi svědků. Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem. V dalším řízení bude třeba podstatným způsobem doplnit posudkové závěry, a to zejména tak, aby odpovídaly na námítky žalobce a bylo z nich zřejmé, z jakých důvodů žalobce ve světle kritérií daných zákonem o sociálních službách a prováděcí vyhláškou zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby základní životní potřeby: f) tělesná hygiena, d) stravování a e) oblékání a obouvání. Uvedené posouzení je zásadní, neboť v případě neschopnosti zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, by se jednalo o závislost ve stupni II (středně těžká závislost) ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) ZSS. Soud dává žalovanému ke zvážení postup navržený lékařkou OSSZ, tj. provedení Bartelova testu základních všedních činností ADL, který slouží ke zhodnocení stupně závislosti v základních denních činnostech, či zadání posudku PK MPSV v jiném místě (z důvodu co nejvyšší objektivity), případně zadání znaleckého posudku za účelem zcela jasného a přesvědčivého vymezení rozsahu zvládání či nezvládání sporných životních potřeb. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce požadoval náhradu nákladů řízení za zastoupení advokátem na základě plné moci, které zástupce žalobce specifikoval jako odměnu advokáta účtovanou dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) za tři úkony právní služby dle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu po 1.000,-Kč (převzetí a příprava zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a/ advokátního tarifu, sepis žaloby dle § 11 odst. 1 písm. d/ advokátního tarifu a účast na jednání soudu dne 20. 2. 2017 dle § 11 odst. 1 písm. g/ advokátního tarifu); tři režijní paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, v hodnotě 300,- Kč za jeden úkon, tedy 900,-Kč; náhradu za promeškaný čas za cestu k jednání soudu za 4 započaté půlhodiny po 100,- Kč

podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu, tedy 400,-Kč; náklady spojené s cestou k jednání soudu ve výši 462,-Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu (Náchod - Hradec Králové a zpět - 90 km (doloženo technickým průkazem vozidla s potřebnými údaji a výpočtem). Náhrada nákladů řízení žalobce tak představuje částku 4.762,- Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit do 30 dnů ode dne právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce, který je advokátem (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. únor 2017

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně